

Sygn. akt I C 1010/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2023r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w I Wydziale Cywilnym, w składzie:

Przewodniczący: sędzia Michał Włodarek

Protokolant: Anna Dulas

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 30 października 2023r. w K.

sprawy z powództwa **P. G. (PESEL (...))**

przeciwko pozwanemu **(...) S.A. z/s w W. (KRS (...))**

o zapłatę

zasądza od pozwanego (...) S.A. z/s w W. na rzecz powoda P. G. kwotę 48.367,00zł (czterdzieści osiem tysięcy trzysta sześćdziesiąt siedem złotych 00/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 3 kwietnia 2022r. do dnia zapłaty,

zasądza od pozwanego (...) S.A. z/s w W. na rzecz powoda P. G. kwotę 6.036,00zł (sześć tysięcy trzydzieści sześć złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.600,00zł (trzy tysiące sześćset złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wraz z odsetkami w wysokości w stosunku rocznym odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

sędzia Michał Włodarek

Sygn. akt I C 1010/22

UZASADNIENIE

W dniu 5 sierpnia 2022r. powód P. G. skierował do tut. Sądu żądanie zasądzenia od pozwanego (...) S.A. z/s w W. kwoty 48.367,00zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 3 kwietnia 2022r. do dnia zapłaty, a ponadto żądanie zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, iż był właścicielem samochodu m – ki B. (...) o nr rej. (...). Powód podał, że pojazd ten utracił na skutek jego kradzieży w dniu 5 marca 2022r. Powód wskazał, że posiadał polisę komunikacyjną autocasco o numerze (...) z klauzulą (...) Wartość 100% na kwotę ubezpieczenia 200.467,00zł, a przyznana w wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego za nr (...) w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej kwota pieniężna 152.100,00zł została zaniżona i nie rekompensuje rzeczywistej szkody w pojeździe.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A. z/s w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany podniósł, iż kwestionuje powództwo co do wysokości, a ustalona w postępowaniu szkodowym kwota odszkodowania jest adekwatna do rzeczywistej wartości pojazdu w dacie zawarcia umowy ubezpieczenia.

Pozwany wskazał, iż w ramach postępowania likwidacyjnego i przeprowadzonej weryfikacji stanu pojazdu stwierdzono, iż przedmiotowy pojazd: był samochodem sprowadzonym z USA o nieudokumentowanej historii, miał wypadkową historię (w 2020r. na terenie USA uległ poważnemu zdarzeniu drogowemu, zaś ze względu na zakres i charakter uszkodzeń powstał w jego okolicznościach szkodę rozliczono jako całkowitą), w trakcie trwania ochrony ubezpieczeniowej pojazd uczestniczył w zdarzeniu drogowym z dnia 17 sierpnia 2021r., po którym nie potwierdzono sposobu ani zakresu jego naprawy, pojazd jest w innej opcji wyposażenia (tj. przyjęto błędną wersję A. (...) zamiast wariantu L. (...)), został wyprodukowany w 2018r., a nie jak w deklaracji w 2019r., miał ponadnormatywny przebieg.

Ponadto pozwany podał, iż na etapie zawierania umowy ubezpieczenia, z uwagi na szybkość obrotu gospodarczego, nie ma możliwości szczegółowej analizy i weryfikacji wartości pojazdu.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

Powód P. G. był właścicielem samochodu m – ki B. (...) o nr rej. (...), nr VIN (...), rok. prod. 2019. Pojazd ten został zakupiony przez powoda na terytorium Niemiec, a w dacie nabycia była autem uszkodzonym.

Powód utracił ten pojazd na skutek jego kradzieży w dniu 5 marca 2022r.

Powód o dokonany na jego szkodę przestępstwie zawiadomił organy ścigania.

Postanowieniem z dnia 4 maja 2022r. w sprawie (...)288/22 D-II-484/22 umorzono dochodzenie w sprawie o czyn z art. 279 § 1 kk z powodu niewykrycia sprawcy przestępstwa.

W dacie szkody w/w pojazd objęty był ochroną ubezpieczeniową z tytułu umowy autocasco z pozwanym (...) S.A. z/s w W. potwierdzoną polisą ubezpieczeń komunikacyjnych nr (...).

Powód zawarł umowę ubezpieczenia majątkowego za pośrednictwem agenta ubezpieczeniowego P. B. działającego w imieniu i na rzecz (...).

Przy zawieraniu tego kontraktu powód dopełnił obowiązku informacyjnego i nie zataił żadnych istotnych wiadomości dotyczących przedmiotu ubezpieczenia przekładających się na ustalenie cech, właściwości i wartości pojazdu i w konsekwencji sumy ubezpieczenia.

Pojazd powoda był uprzednio uszkodzony w innym zdarzeniu komunikacyjnym. Powyższa okoliczność była znana ubezpieczycielowi w dacie zawarcia przedmiotowej umowy ubezpieczenia i miała wpływ na ustalenie wysokości składki.

W umowie ubezpieczenia jako opcja ubezpieczenia AC został wybrany wariant „serwisowy”, a wartość pojazdu pozwany oznaczył na kwotę 200.467,00zł przy klauzuli (...) Wartość 100%. Z tego tytułu pozwany wyliczył i pobrał od powoda składkę w łącznej wysokości 13.684,00zł.

Wartość pojazdu została ustalona przez agenta ubezpieczeniowego wg wskazań programu kalkulacyjnego dostarczonego przez pozwanego.

Funkcjonalność arkusza udostępnionego przez pozwanego (...) S.A. z/s w W. służącego ustaleniu wartości pojazdu powodowała, że w dacie zawarcia umowy ubezpieczenia nie dawała ona agentowi ubezpieczeniowemu możliwości podania innych parametrów wartości auta, jak wynikających ze wskazania pochodzącego z tego programu.

Według zapisów Ogólnych Warunków Ubezpieczeń Komunikacyjnych (...) ustalonych uchwałą# Z.#du (...) Zakładu (...)# S.#łki Akcyjnej nr (...) z dnia 30 marca 2021r.:

– § 3 pkt 22 – kradzież# – zabór# r mienia w celu jego przywłaszczenia przez osobę# nie

be#da#ca# osoba# uprawniona# do korzystania z tego mienia,

– § 3 pkt 63 – szkoda kradziez#owa – kradziez# pojazdu, jego cze#s#ci lub wyposaz#enia, włamanie do pojazdu lub uszkodzenie pojazdu w nastę#pstwie jego zabrania w celu kro#tkotrwałego uz#ycia, kradziez#y pojazdu, jego cze#s#ci lub wyposaz#enia lub w nastę#pstwie włamania do pojazdu; za szkode# kradziez#owa# uwaz#a sie# takz#e kradziez# bagaz#u, jez#eli umowa AC obejmuje dodatkowo szkody polegaja#ce na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie bagaz#u;

– § 3 pkt 93 – wartos#c# pojazdu – wartos#c# pojazdu ustalana na podstawie aktualnych na dzien# ustalenia tej wartos#ci notowan# rynkowych cen pojazdu danej marki, modelu i typu, z uwzglę#dniem jego pochodzenia, roku produkcji, daty pierwszej rejestracji, wyposaz#enia, przebiegu, ilos#ci włas#cicieli, wczes#niejszych napraw, stanu technicznego i charakteru eksploatacji; w przypadku braku notowan# rynkowych danego pojazdu wartos#c# pojazdu ustala sie# metoda# wyceny indywidualnej; w przypadku pojazdu fabrycznie nowego, kto#rego nabycie jest potwierdzone faktura# VAT:

a) w okresie 6 miesie#cy od dnia wystawienia faktury VAT okres#la sie# na podstawie tej faktury VAT, o ile nie jest ona niz#sza od wartos#ci pojazdu wynikaja#cej z notowan# rynkowych,

b) jes#li wartos#c# pojazdu okres#lona w fakturze VAT jest niz#sza od wartos#ci wynikaja#cej z notowan# rynkowych, wartos#c# pojazdu ustala sie# na podstawie notowan# rynkowych,

c) wartos#c# pojazdu ustalona na podstawie faktury VAT nie ulega zmianie dla celo#w umowy AC lub umowy (...) w okresie 6 miesie#cy od dnia wystawienia tej faktury VAT;

– § 9 ust. 1 pkt 1) – rozszerzenie zakresu ubezpieczenia – za zapłata# dodatkowej składki ubezpieczeniowej umowa AC: moz#e zostac# zawarta z zastosowaniem opcji (...)#c# 100% zapewniaja#cej zachowanie wartos#ci pojazdu ustalonej na dzien# zawarcia umowy AC, bez uwzglę#dnienia naturalnej utraty wartos#ci rynkowej pojazdu pod warunkiem, z#e do jej ustalenia ubezpieczaja#cy podał zgodne ze stanem faktycznym informacje o pojez#dzie, o kto#re (...) pytał przy zawarciu umowy AC; jez#eli informacje te nie były zgodne ze stanem faktycznym, za wartos#c# pojazdu uwaz#a sie# wartos#c# pojazdu włas#ciwa# na dzien# zawarcia umowy AC zgodnie ze stanem faktycznym; wartos#ci tej nie stosuje sie# w celu ustalenia, czy zachodzi przypadek szkody całkowitej;

– § 16 – w razie kradziez#y pojazdu (...) okres#la odszkodowanie w kwocie odpowiadaja#cej wartos#ci pojazdu w dniu dokonania kradziez#y, a w przypadku zastosowania opcji (...)#c# 100% – w kwocie odpowiadaja#cej wartos#ci pojazdu na dzien# zawarcia umowy AC, o ile w czasie trwania umowy AC nie nastąpiła zmiana stanu technicznego pojazdu w odniesieniu do stanu z dnia zawarcia umowy AC. Za zmianę# stanu technicznego uwaz#a sie# powstałe w okresie ubezpieczenia i nienaprawione uszkodzenia, nietechnologiczna# naprawę# lub zdekompletowanie pojazdu. J.#eli taka zmiana nastąpiła, (...) okres#la odszkodowanie w oparciu o wartos#c# pojazdu uwzglę#dniaja#ca# te# zmiane#, ustalona# na dzien# zawarcia umowy AC.

(polisa k. 16-19, OWU k. 50-60, dokumenty akt szkodowych – płyta Cd k. 83, dokumenty rejestracyjne pojazdu k. 145-146, 148-151, 154-159, postanowienie k. 147, dokument identyfikacji pojazdu k. 152-153, zeznania świadka P. B. k. 139-139v 00:00:59-00:27:02, przesłuchanie powoda P. G. k. 118-118v 00:02:09-00:36:20)

Powód dokonał u pozwanego (...) S.A. z/s w W. zgłoszenia zaistnienia zdarzenia szkodowego, tj. kradzieży pojazdu w celu przeprowadzenia postępowania szkodowego w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej Ubezpieczyciela z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

Postępowanie szkodowe zostało zarejestrowane pod numerem (...).

W związku ze zgłoszeniem pozwany (...) S.A. z/s w W. przeprowadził postępowanie szkodowe.

W ramach procedury likwidacyjnej pozwany ustalił wartość pojazdu na kwotę 152.100,00zł. Pozwany podał, że na tak przyjęte notowania miały wpływ: wyposażenie standardowe i dodatkowe, wyposażenie dealerskie, data pierwszej rejestracji, a ponadto na korektę ujemną zaliczono przebieg i rok produkcji, pochodzenie pojazdu (import prywatny), oraz zakres i charakter wcześniejszych napraw, a także to, że w 2020r. pojazd miał ulec na terenie USA szkodzie całkowitej.

W związku z powyższym pozwany ustalił i przyznał powodowi decyzją z dnia 13 lipca 2022r. odszkodowanie w wysokości 152.100,00zł.

(decyzja k. 20, wycena k. 21-24, dokumenty szkodowe k. 25-50, 75-82, OWU k. 50-60, dokumenty akt szkodowych – płyta Cd k. 83)

Postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2023r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego na okoliczność ustalenia wartości pojazdu m – ki B. (...) o nr rej. (...) w dacie zawarcia umowy ubezpieczenia (...) potwierdzonej polisą nr (...) przy uwzględnieniu warunków rozliczenia szkody według opcji dodatkowej (...) Wartość 100%” zawartej w polisie nr (...) i OWU Ubezpieczyciela ubezpieczenia AC pojazdu w zw. z art. 824¹ § 1 kc.

W wykonaniu zlecenia biegły podniósł, iż źródłowy materiał dowodowy jest niewystarczający do sporządzenia operatu w granicach i kierunku zakreślonym przez organ procesowy.

W szczególności w dokumentach akt szkodowych brak jest: kopii dowodu nabycia pojazdu w USA, kopii amerykańskiego dowodu rejestracyjnego, dokumentacji ubezpieczeniowej dotyczącej szkody zaistniałej na pojeździe w USA.

Pomimo nałożonego przez Sąd zobowiązania strona pozwana nie zaofiarowała i nie dostarczyła wymaganych do sporządzenia opinii materiałów.

(postanowienie k. 161, pismo biegłego k. 164-165, 173-174, odpowiedź pozwanego k. 169)

Za wiarygodne należało uznać zaliczone w poczet materiału dowodowego dokumenty zgromadzone w postępowaniu, albowiem zostały one sporządzone przez uprawnione organy w ramach przysługujących im kompetencji, w sposób rzetelny i fachowy. Ich prawdziwość i autentyczność nie wzbudziła w ocenie Sądu wątpliwości.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Na podstawie art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. 2023.656 – t.j ze zm.) zakład ubezpieczeń udziela ochrony ubezpieczeniowej na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z ubezpieczającym, natomiast w myśl art. 15 ust. 2 cyt. ustawy umowa ubezpieczenia ma charakter dobrowolny, z zastrzeżeniem przepisów ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Stosownie do treści art. 16 w/w ustawy ogólne warunki ubezpieczenia określają w szczególności prawa i obowiązki każdej ze stron umowy ubezpieczenia oraz zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń.

W niniejszej sprawie znajdują zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego o umowie ubezpieczenia – art. 805 i n. kc oraz postanowienia zawartej przez strony umowy ubezpieczenia autocasco wraz z ogólnymi warunkami ubezpieczenia.

W myśl przepisu art. 805 § 1 kc przez umowę ubezpieczenia zakład ubezpieczeń zobowiązuje się spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Przy ubezpieczeniu majątkowym świadczenie zakładu ubezpieczeń polega w szczególności na zapłacie określonego świadczenia za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku (art. 805 § 2 kc). Zgodnie z przepisem art. 812 § 1 i 2 kc przed zawarciem umowy ubezpieczenia zakład ubezpieczeń obowiązany jest doręczyć

ubezpieczającemu tekst ogólnych warunków ubezpieczenia, które określają m.in. sposób ustalania wysokości szkody oraz warunki wypłaty odszkodowania.

O zakresie odpowiedzialności ubezpieczyciela decyduje treść umowy ubezpieczenia, wykładana według zasady określonej w art. 15 ust. 1 w/w ustawy.

Elementami przedmiotowo istotnymi umowy ubezpieczenia jest z jednej strony zobowiązanie do spełnienia określonego świadczenia przez Ubezpieczyciela w razie zajścia określonego w umowie wypadku, z drugiej zaś strony zobowiązanie do zapłaty składki przez Ubezpieczającego. Ubezpieczający w zamian za opłaconą składkę uzyskuje od ubezpieczyciela ochronę przed wystąpieniem określonego wypadku, natomiast ubezpieczyciel spełnia świadczenie, w celu zwolnienia się z ciężącego na nim zobowiązania. Wypadek ubezpieczeniowy jest to zdarzenie, w razie zajścia którego ubezpieczyciel zobowiązuje się spełnić określone w umowie ubezpieczenia świadczenie.

Uwzględniając charakter umowy ubezpieczenia określony przez przepisy kodeksu cywilnego należy przyjąć, że ograniczają one istotnie możliwość przypisania ubezpieczającemu takiego nienależytego wykonania umowy, które prowadzi do zwolnienia z odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń. Przewidują bowiem co do zasady obowiązek wypłaty odszkodowania w przypadku zajścia wypadku ubezpieczeniowego przewidzianego w umowie ubezpieczenia. Podstawowym obowiązkiem ubezpieczającego jest zaś uiszczenie odpowiednio skalkulowanej przez zakład ubezpieczeń składki, która uwzględnia poziom jego ryzyka – por. wyrok SN z dnia 11 grudnia 2007r. w sprawie o sygn. akt II CSK 375/07, opubl. LEX nr 492168, wyrok SN z dnia 17 czerwca 1983r. w sprawie o sygn. akt I CR 189/83, opubl. OSNC 1984/4/45, wyrok SN z dnia 26 maja 2000r. w sprawie o sygn. akt I CKN 744/98, opub. LEX nr 50833.

O powstaniu odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń nie decyduje wyłącznie powstanie po stronie ubezpieczającego cywilnoprawnego obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej osobie trzeciej, lecz wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego. Wypadek ubezpieczeniowy jest natomiast zdarzeniem, które strony umowy ubezpieczenia określiły jako przyczynę uzasadniającą odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń. Swoboda kształtowania stosunku umownego umożliwia ułożenie go w taki sposób, że ochroną ubezpieczeniową będzie objęta tylko odpowiedzialność cywilna ubezpieczającego powstała przy zachowaniu określonych wymagań dodatkowych. Z uwagi na cel umowy ubezpieczenia, jakim jest zapewnienie ubezpieczającemu rzeczywistej ochrony, konieczne jest, aby umowa lub stanowiące jej część ogólne warunki ubezpieczenia precyzowały, w sposób nie budzący wątpliwości już w chwili zawarcia umowy, jakie zdarzenia są, a jakie już nie są objęte odpowiedzialnością zakładu ubezpieczeń. – por. wyrok SN z dnia 22 maja 2009r. w sprawie o sygn. akt III CSK 300/08, opubl. LEX nr 584752.

W przedmiotowej sprawie bezspornym między stronami był fakt zaistnienia zdarzenia z dnia 5 marca 2022r., w wyniku którego doszło do kradzieży samochodu m – ki B. (...) o nr rej. (...), jak również okoliczność, iż w jego dacie wskazany samochód objęty był ubezpieczeniem autocasco w pozwanym Towarzystwie.

Przedmiotem sporu nie była zatem zasada odpowiedzialności pozwanego za przedmiotową szkodę.

Osią sporu w niniejszej sprawie była wysokość dochodzonego roszczenia z tytułu odszkodowania.

Dokonując rozważań w powyższym zakresie nie należy tracić z pola widzenia okoliczności, że powód opiera swoje żądanie na łączącej go z pozwanym umowie ubezpieczenia AC, które jest dobrowolnym ubezpieczeniem komunikacyjnym. Zasady i zakres odszkodowania z ubezpieczenia mienia określa umowa ubezpieczenia, bliżej ogólne warunki ubezpieczenia (OWU) konkretnego zakładu ubezpieczeń, który ubezpieczający wybiera. Przy ubezpieczeniu autocasco to strony w umowie określają zasady ustalenia odszkodowania w sytuacji zajścia wypadku ubezpieczeniowego. Umowa ubezpieczenia może zawierać także postanowienia określające sposób liczenia szkody, ustalania wartości uszkodzonego lub zniszczonego mienia, podstawy do przyjęcia szkody całkowitej lub częściowej. Umowa ta jest dla stron wiążąca i znajduje zastosowanie w sytuacji odpowiedzialności ubezpieczyciela. Zaznaczyć trzeba, że zasada pełnego odszkodowania realizowana jest jedynie w obowiązkowym ubezpieczeniu komunikacyjnym

odpowiedzialności cywilnej. W pozostałych ubezpieczeniach kompensacja szkody jest dokonywana w granicach określonych warunkami ubezpieczeń.

W omawianej sprawie postanowienia OWU odnoszące się do sposobu likwidacji szkody zostały sformułowane w sposób klarowny, niebudzący wątpliwości interpretacyjnych. Postanowienia te w sposób precyzyjny odnoszą się do procesu likwidacji szkody, przedstawiając wszystkie jego możliwe warianty.

W umowie ubezpieczenia (...) jako opcja ubezpieczenia AC został wybrany wariant „serwisowy”, a wartość pojazdu oznaczono na kwotę 200.467,00zł przy klauzuli (...) Wartość 100%.

Strony zawierając umowę ubezpieczenia potwierdzoną w/w polisą umówiły się, iż za dopłatą dodatkowej składki rozszerzą zakres ubezpieczenia w ten sposób, że wartość pojazdu będzie stała przez cały okres ubezpieczenia.

Klauzula stałej wartości miała gwarantować, że w stanie nieuszkodzonym wartość ta nie ulegnie zmianie, inaczej niż ma to miejsce przy tzw. ubezpieczeniu standardowym. Gwarancja ta oznaczała, że w przypadku szkody całkowitej kwota ta miała być podstawą ustalenia odszkodowania.

Stanowi to dopuszczane przez art. 8241 kc odstępstwo od zasad ogólnych z art. 805 § 1 kc, że suma pieniężna wypłacona przez ubezpieczyciela nie może być wyższa od poniesionej szkody.

Uzgodnienie w umowie klauzul stałej sumy ubezpieczenia oraz stałej wartości pojazdu oznacza, iż wskazana w polisie wartość samochodu jest wiążąca i jego wycena dokonana przez pozwanego (...) S.A. z/s w W. w toku postępowania likwidacyjnego nie może mieć wpływu na wysokość odszkodowania.

W świetle postanowień OWU oraz profesjonalnego charakteru działalności pozwanego, to na nim spoczywał ciężar weryfikacji wartości pojazdu i sumy ubezpieczenia przy zawarciu umowy.

Ubezpieczyciel i jego przedstawiciel mieli prawo, a nawet obowiązek żądać od powoda wszelkich niezbędnych informacji.

Ubezpieczyciel przy tym wiedział i miał możliwość ustalenia, chociażby poprzez sprawdzenie ogólnodostępnego portalu informacyjnego (...), gdzie archiwizowana jest historia pojazdu, w tym wiadomości o powstałych w nich szkodach i realizowanych postępowaniach likwidacyjnych zatem, o wcześniejszych uszkodzeniach i stosowne ustalenia mogły być bez większych problemów poczynione przez pozwanego już na etapie zawierania umowy.

Pozwany nie wykazał też ani nawet nie powoływał się na to, że jego agent został wówczas wprowadzony w błąd co do wartości pojazdu, a tylko w takim przypadku Ubezpieczyciel mógłby uchylić się od skutków czynności prawnej na podstawie art. 84 kc.

Skoro pozwany decyduje się na zawieranie umów z klauzulą stałej wartości pojazdu, powinien szczególnie ostrożnie oceniać ubezpieczane samochody, precyzyjnie szacować ich wartość i dokładnie określać wysokość sumy ubezpieczenia.

Skutków niedołożenia przezeń należytej staranności (niedbalstwa) nie można przerzucać na właściciela pojazdu i to w chwili realizowania przez niego uprawnień wynikających z ubezpieczenia.

Zawarcie umowy ubezpieczenia AC z opcją stałej wartości pojazdu oraz niepominięcia sumy ubezpieczenia o każde wypłacone odszkodowanie oznacza zatem, że ubezpieczony powinien otrzymać odszkodowanie według wartości pojazdu określonej w polisie na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia.

W konsekwencji należy stwierdzić, iż wskutek zawarcia przedmiotowej umowy nie doszło do nadubezpieczenia pojazdu.

Z podanych wyżej względów Sąd, przy uwzględnieniu rzeczywistej wartości szkody w pojeździe powoda i pomniejszeniu tej należności o wartość świadczenia przekazanego powodowi w ramach postępowania likwidacyjnego, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 48.367,00zł, przy przyjęciu, że wartość pojazdu sprzed szkody stanowi kwotę 200.467,00zł i przy uwzględnieniu, iż w toku postępowania likwidacyjnego wypłacono powodowi odszkodowanie w wysokości 152.100,00zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

Obowiązkiem pozwanego było wskazanie na dowody, których przeprowadzenie potwierdzi zasadność jego twierdzeń o faktach (art. 232 kpc i art. 6 kc), czemu kwestionując żądania powoda nie sprostał. Zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232 kpc., art. 3 kpc, art. 6 kc). Jego istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskalaby aktywnym działaniem (por. wyrok s.apel w Białymstoku z dnia 28 sierpnia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 286/14, opubl. LEX nr 1511625).

To na ubezpieczycielu ciąży obowiązek przeprowadzenia prawidłowego postępowania likwidacyjnego, którego celem jest nie tylko ocena zasadności roszczeń zgłaszanych przez poszkodowanego, ale również zebranie materiału umożliwiającego ocenę zakresu przedmiotowych roszczeń.

Jeżeli z ogólnych warunków ubezpieczenia wynika, że wartość pojazdu ustala zakład ubezpieczeniowy, i to na nim spoczywa obowiązek jej określenia zgodnie z zasadami tam określonymi, przy dołożeniu staranności właściwej profesjonalistom, to negatywnych skutków niestarannej czy powierzchownej oceny i zawyżenia stałej wartości pojazdu nie może przerzucać na ubezpieczonego – por. wyrok SN z dnia 24 kwietnia 2018r. V CKS 305/17, opubl. Legalis.

Tak więc dokonywanie weryfikacji sumy ubezpieczenia z wartością odtworzeniową nową dopiero w fazie postępowania likwidacyjnego przeczy równości prawnej stron umowy, a więc nie może zostać pozytywnie ocenione z punktu widzenia zasad uczciwości w obrocie gospodarczym po stronie przedsiębiorcy, jakim jest ubezpieczyciel – por. wyrok SN z dnia 16 października 2014r III CSK 302/13, opubl. Legalis, wyrok SN z dnia 15 maja 2015r. V CSK 470/14, opubl. Legalis.

Nieprawidłowości w toku postępowania likwidacyjnego nie mogą prowadzić do przerzucenia na ubezpieczonego negatywnych konsekwencji z tym związanych.

Celem postępowania likwidacyjnego jest bowiem między innymi ustalenie wysokości szkody i świadczenia zakładu ubezpieczeń. To właśnie w postępowaniu likwidacyjnym winno nastąpić ustalenie wysokości odszkodowania, a rolą sądu w ewentualnym procesie jest kontrola prawidłowości ustalenia wysokości odszkodowania.

Ubezpieczony nie może więc ponosić skutków działań ubezpieczyciela, które okazały się nietrafne, gdy chodzi o ustalenie wysokości należnego ubezpieczonemu odszkodowania.

Ubezpieczyciel miałby możliwość zwolnienia się od odpowiedzialności jedynie w przypadku, gdyby wykazał, że został przez ubezpieczającego wprowadzony w błąd co do cech przedmiotu ubezpieczenia. Tylko bowiem wówczas, gdyby zawyżenie wartości pojazdu było wynikiem zatajenia znanych ubezpieczającemu informacji o stanie pojazdu, o które ubezpieczyciel zapytywał w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy w innych pismach, istniałaby możliwość zastosowania art. 815 § 3 kc Warto zauważyć, że obowiązek udzielania informacji określony w art. 815 § 1 kc dotyczy wyłącznie tych kwestii, o które pytał ubezpieczyciel. Ten bowiem jako profesjonalista, powinien wiedzieć, jakie okoliczności mają znaczenie dla właściwego oszacowania ryzyka. Dlatego, nawet jeśli ubezpieczający wie o jakimś czynniku mającym wpływ na prawdopodobieństwo zajścia wypadku, a nie był o to zapytany, nie musi go ujawniać. Należy oczekiwać, że w sytuacji, gdy ubezpieczający nie udzieli odpowiedzi na pytania zadane przez zakład ubezpieczeń, ten po prostu nie zawrze umowy. Jeśli do zawarcia umowy mimo to dojdzie, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.

Uznać zatem należało, że ewentualna rozbieżność między rzeczywistą wartością pojazdu a tą wskazaną w umowie jest ryzykiem obciążającym wyłącznie pozwanego.

Uzgodnienie w umowie klauzuli stałej sumy ubezpieczenia, oznacza, że wskazana w polisie wartość samochodu jest wiążąca i jego wycena dokonana przez ubezpieczyciela w toku postępowania likwidacyjnego nie może mieć wpływu na wysokość przyznanego odszkodowania.

Zastrzeżenie w umowie klauzuli Auto Wartość 100% jest równoznaczne z wprowadzeniem dopuszczonego w art. 8241 § 1 kc wyjątku od reguły, iż suma pieniężna wypłacona przez ubezpieczyciela nie może być wyższa od poniesionej szkody. Zgodnie z tym przepisem strony w umowie zawartej na podstawie ogólnych warunkach ubezpieczenia, których treść przesądza o treści łączącego ich stosunku prawnego, mogą odejść od zasady odszkodowania równego szkodzie. Jeżeli więc w OWU przewidziano, że wysokość odszkodowania będzie przewyższać szkodę, czyli wartość zniszczonego lub utraconego mienia, to jest to odejście od założenia, że ubezpieczyciel przy ubezpieczeniu mienia jest zobowiązany do zapłaty odszkodowania wyłącznie za szkody zlokalizowane w ubezpieczonym pojeździe i takie postanowienie pozostaje w zgodzie z treścią art. 8241 § 1 kc.

W realiach niniejszej sprawy należy podkreślić, iż pozwany nie wykazał i nie udowodnił, aby przy zawieraniu przedmiotowej umowy ubezpieczenia powód wprowadził pozwanego w błąd. Celem udowodnienia, że doszło do owego wprowadzenia w błąd strona pozwana powinna była wykazać się odpowiednią inicjatywą dowodową. Pozwany zaniechał takiej inicjatywy dowodowej. Brak jest również podstaw do przyjęcia, aby powód przy zawieraniu tej umowy zataił informacje dotyczące tego pojazdu lub podał informacje niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy.

W tym miejscu należy zaznaczyć, iż powód nie wypełniał przedmiotowej polisy osobiście, a została ona wypełniona w systemie elektronicznym przez przedstawiciela pozwanego i to dodatkowo na wzorcu umownym stosowanym przez pozwanego. Dodatkowo wymaga wskazania, iż pozwany, jeśli miał jakieś wątpliwości co do danych pojazdu to przed zawarciem umowy ubezpieczenia mógł zadać powodowi odpowiednie pytania lub też sprawdzić historię pojazdu w sposób w jaki uczynił to dopiero po zgłoszeniu szkody przez powoda. Brak jest podstaw do obciążania powoda stanem rzeczy, w którym pozwany, w tym jako profesjonalista w dacie zawierania umowy nie kojarzył podstawowych faktów.

W konsekwencji w sprawie niniejszej nie znajduje zastosowania wyjątek określony w § 9 ust. 1 pkt 1 OWU, tj. że mimo obowiązywania klauzuli „auto wartość 100% ” wycena auta miałyby się odbyć zgodnie ze stanem faktycznym auta z daty szkody.

Nie zaistniała bowiem sytuacja, aby w istocie powód podał ubezpieczycielowi dane o aucie niezgodne ze stanem faktycznym.

Zgodzić należy się z poglądem, zgodnie z którym zagrożenie dla interesów ubezpieczyciela związane z zawyżaniem stałej wysokości pojazdu nie może być wyolbrzymiane, zważywszy, że w razie zawyżenia wartości pojazdu (i tym samym sumy ubezpieczenia), ubezpieczyciel pobiera odpowiednio wyższą składkę – por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2018r., V CSK 305/17, opubl. Legalis.

O roszczeniu ubocznym orzeczono w oparciu o treść art. 481 § 1 i 2 - 2⁴ kc. Sąd miał przy tym również na względzie treść art. 29 ustawy z dnia 11 września 2015r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. 2023.656 – t.j. ze zm.) i art. 817 § 1 kc.

O kosztach procesu, w tym kosztach zastępstwa procesowego, orzeczono na podstawie art. 108 § 1 kpc w z art. 98 § 1 i 3 kpc i w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2023.1964 – t.j.) oraz w oparciu o treść art. 13 ust. 1 i art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2023.1144 – t.j. ze zm.) i art. 1 ust. 1 pkt 2 i art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej (Dz. U. 2023.2111 – t.j.).

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji wyroku.

sędzia Michał Włodarek